

היום נלמד בעזרת ה':

פסחים דף צה

משנה: ההבדלים בין פסח ראשון לשני: בפסח שני למרות שהוא חייב באכילת מצה מותר שיהיה לו חמץ בבית, ואינו צריך לקרוא את ההלל בשעת אכילתו.

גמרא: ברייתא: נאמר בתורה לעניין פסח שני "כָּכֵל חֶקֶת הַפֶּסַח יַעֲשֶׂוּ אֹתוֹ", משמע שהפסוק ריבה את דין פסח שני לדין פסח ראשון רק במצוות הנוהגות בגופו של הפסח, כגון סדר עבודותיו וחובת אכילתו כשהוא צלי, אבל לא למצוות שאינם בגופו של הפסח כגון השבתת שאור.

מצוות שעל גופו: כגון מצה ומרור שאינם בגופו של הפסח ממש אבל הם חייבים לבוא עם הפסח, שנאמר "עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֵאָכְלֶהוּ".

הכי קאמר השתא דאמרת וכו': הגמרא מבארת את הברייתא הנ"ל: כיון שנאמר בפסח שני "עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֵאָכְלֶהוּ" שהם מצוות שאינם בגופו של הפסח, א"כ מוכח שהפסוק "כָּכֵל חֶקֶת הַפֶּסַח יַעֲשֶׂוּ אֹתוֹ" (שממנו למדנו דווקא מצוות שבגופו) הוא לאו דווקא. א"כ האם נאמר שפסוקים אלו נדרשים ב'פרט וכלל'? ביאור: בהתחלה נאמר בפסוק פרטים (= "עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֵאָכְלֶהוּ") ואח"כ נאמר כלל (= "כָּכֵל חֶקֶת הַפֶּסַח יַעֲשֶׂוּ אֹתוֹ") ובמקרה כזה אנו אומרים שה'כלל' מוסיף על ה'פרט' - שבפסח שני נוהגות גם מצוות שאינם על גופו (= כגון השבתת שאור). **אלא שהתנא של הברייתא משמיע לנו שלא אומרים כן,** שהרי לפני הכלל הנ"ל נאמר פרט נוסף - "וְיַעֲצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ", ואם הכלל מרבה את הכל מדוע הפסוק צריך לפרט את כל הפרטים הללו? אלא בהכרח שהכלל מרבה משהו נוסף על כל פרט ופרט, והריבוי הוא דווקא משהו שדומה לפרט, וכשם שהפרטים הם מצוות שעל גופו כך הכלל מרבה מצוות הדומות להם.

אין שוחטים את הפסח על היחיד וכו': לדעת חכמים - הפסוק "כָּכֵל חֶקֶת הַפֶּסַח יַעֲשֶׂוּ אֹתוֹ" מלמדנו שלא שוחטים את הפסח שני על היחיד, ואם יש בפסח ראשון רק אדם אחד שנטמא בשרץ ונדחה לפסח שני, אנו מטמאים אדם נוסף בשרץ כדי שאף הוא ידחה לפסח שני.

(המשך בדף הבא ↓)

מצוות לא תעשה שניתק לעשה: האיסור של 'נותר' מפסח שני נאמר בפסוק "לא יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עֵד בְּקֶרֶךְ", והוא 'לאו שניתק לעשה', כלומר שאפשר לתקן את הלאו ע"י קיום עשה של שריפת הנותר.

למדנו במשנה שלא קוראים הלל באכילת פסח שני: לפי שרק לילה המקודש לחג טעון הלל - כגון ליל פסח ראשון שהוא יו"ט, אבל לא בליל פסח שני שאינו יו"ט.

ונאכלין צלי וכו': נחלקו התנאים האם פסח שני דוחה את הטומאה. לדעת ת"ק אינו דוחה את הטומאה, שהרי התורה דחתה את האדם לפסח שני משום שהיה טמא בפסח ראשון, וכי יחזור ויעשה את השני בטומאה? ולדעת רבי יהודה דוחה את הטומאה, לפי שהתורה דחתה אותו לשני כדי לתת לו אפשרות לעשותו בטהרה, אבל אם לא זכה יעשה אותו בטומאה.

טעון לינה: צריך ללון בלילה הראשון בירושלים (רש"י). צריך להיות כל יו"ט ראשון בירושלים וכן ללון שם במוצאי יו"ט, ורק למחרת בחול המועד יכול לצאת (תוס').

משנה: כאשר רוב הציבור טמא - הפסח קרב בטומאה ונאכל בטומאה, אבל כל זה רק בטומאת מת. ולכן הזבים והנידוז והיולדות לא אוכלים את הפסח. עברו ואכלו אינם חייבים כרת. נחלקו התנאים האם כשנכנסו הזבים והנידוז לעזרה חייבים כרת.

גמרא: יכול יהו חייבין: מהפסוק לומדים שאינם חייבים מלקות על האכילה. כי רק בזמן ש'כל טהור יאכל בשר' אז 'והנפש אשר תאכל בשר... וטומאתו עליו ונכרתה', ולא כאשר הפסח נאכל בטומאה.

יכול דחקו זבים ונכנסו לעזרה: מהפסוק לומדים שאינם חייבים. כי רק בזמן ש'וישלחו מן המחנה... וכל טמא לנפש' אז משתלחים 'כל צרוע וכל זב', ולא כאשר הפסח נעשה בטומאה שטמאי מתים נכנסים לעזרה.

אמר רבא: הספק נפשט לחומרא מהפסוק 'וישלחו מן המחנה' - אפילו ממקצת מחנה. כלומר אפילו שהם מותרים להיכנס לחלק מהמחנה בטומאה דהיינו לעזרה, עדיין צריכים להשתלח ממקצת המחנה שהוא ההיכל.

איבא דאמרי: הספק נפשט לקולא מהפסוק 'וישלחו מן המחנה' - המדבר על מקצת מחנה שהוא ההיכל כאמור, והפסוק הסמוך לו 'אל מחוץ למחנה תשלחם' - מדבר על

כל המחנה כולל העזרה. וכלומר רק בזמן שמתקיים הפסוק 'אל מחוץ למחנה תשלחם' מתקיים גם 'וישלחו מן המחנה', אבל כשמותרים להיכנס טמאי מתים לעזרה מותרים גם להיכל.